

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

Rundskriv

Bispedømmerådene
Biskopene
Prostene
Presteskapet
Kirkelige fellestråd
Menighetsråd i kommuner med ett sokn

Nr.
P-14/2011

Vår referanse
2010003201 -

Dato
21.12.2011

Elektronisk registrering av kirkebokopplysninger – endringer i forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

Bakgrunn

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet har i dag vedtatt endringer i forskrift 25. februar 2000 nr. 298 om Den norske kirkes medlemsregister (medlemsregisterforskriften). Endringene trer i kraft 1. januar 2012.

Formålet med endringene er å legge til rette for en omlegging fra dagens papirbaserte kirkebokføring til elektronisk registrering av kirkebokopplysninger. Kirkerådet vil i 2012 iverksette en modul for elektronisk registrering av kirkebokopplysninger i tilknytning til Den norske kirkes medlemsregister.

Endringene i medlemsregisterforskriften innebærer:

- at det åpnes for at opplysninger knyttet til dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd kan registreres elektronisk i en ny handlingsmodul for Den norske kirkes medlemsregister når Kirkerådet iverksetter denne
- at ordningen for føring av medlemsregisteret også skal gjelde for elektronisk registrering av kirkebokopplysninger
- at kirkebokførende prest får ansvaret for å gi melding om kirkelige handlinger, i tillegg til inn- og utmeldinger, til den som fører medlemsregisteret lokalt for det enkelte sokn
- at kirkeboken i en overgangsperiode fortsatt skal føres, inntil det nye systemet er satt i verk og har blitt prøvd ut i en periode

Registrering av kirkelige handlinger

Opplysninger om personer som blir døpt, konfirmert, vigslet til ekteskap og gravlagt eller bisatt ved en kirkelig handling i Den norske kirke, kan etter endringene i medlemsregisterforskriften inntas i medlemsregisteret, jf. § 1 andre ledd.

Mange opplysninger som føres i kirkebøkene, registreres allerede i dag også i medlemsregisteret når det gjelder medlemmer i Den norske kirke. Dette omfatter opplysninger om dåpsdato og -sted samt dato for innmelding og utmelding. I enkelte tilfeller vil dåp ikke føre til medlemskap i Den norske kirke. Det vil for eksempel gjelde ved dåp av personer som verken er bosatt i riket eller norsk statsborger. Også andre kirkelige handlinger kan gjelde eller involvere ikke-medlemmer, for eksempel gravferd hvor avdøde ikke var medlem av Den norske kirke.

Hvilke opplysninger som skal registreres – faddere mv.

Registreringen av kirkelige handlinger skal ved *dåp* omfatte navn og fødselsnummer på den dømte, navn og fødselsnummer på foreldre samt dato og sted for dåpen. Faddere registreres med navn, men fødselsnummeret registreres ikke. Det vil ikke være mulig, ved hjelp av fødselsnumre, å opprette et samlet register over alle faddere. Ved dåp av voksne registreres ikke navn og fødselsnummer på foreldre. Ved nøddåp skal også dato og sted for stadfestelse av dåpen registreres selv om nøddåpen er en fullt ut gyldig dåp.

Ved *konfirmasjon* skal navn på, fødselsnummer og dåpsdato for konfirmanten samt dato og sted for konfirmasjonen registreres.

Ved *vigsel* skal navn og fødselsnummer for brudefolkene samt dato og sted for vigselen registreres. Tidligere ble forlovere ført i kirkebøkene. Praksis omkring dette etter overføringen av prøvingsmyndigheten til folkeregisteret varierer, og forlovere skal ikke registreres i det nye systemet. Når det gjelder eventuell betaling for bruk av kirken ved vigsel, vil det være aktuell medlemsstatus og bostedsadresse som har betydning.

Ved *gravferd* skal navn og fødselsnummer for avdøde samt dato og sted for jordfestelse (gravferdsseremoni) registreres. I liturgien brukes i dag begrepet jordpåkastelse, og dette er en viktig del av gravferdsseremonien. I enkelte tilfeller kan det forekomme at jordpåkastelsen foregår et annet sted, og eventuelt på en annen dato, enn gravferdsseremonien ellers. Departementet legger til grunn at det er dato og sted for gravferdsseremonien som skal registreres. I de tilfellene hvor jordpåkastelsen finner sted på et annet tidspunkt og sted, vil dette kunne registreres i en merknadsrubrikk.

I enkelte tilfeller vil fullstendig fødselsnummer mangle, for eksempel ved kirkelige handlinger for personer som ikke er bosatt her i landet. Kirkelige handlinger skal også kunne registreres uten bruk av fødselsnummer.

Tilgang til registeropplysninger

Medlemsregisteret skal føres elektronisk og gjøres tilgjengelig for departementet, Kirkerådet, biskopene og bispedømmerådene. De respektive kirkelige fellesråd, menighetsråd og prester i Den norske kirke gis tilgang til registeret eller deler av dette.

Dette innebærer at ansatte under kirkelig fellesråd og menighetsrådet, slik som diakoner og kateketer, vil kunne få tilgang til registeret i tillegg til prestene. Tilgangen til medlemsregisteret er i dag delt opp i forskjellige brukergrupper, alt etter hvilken tilgang vedkommende har behov for. Det er utviklet en løsning hvor én gruppe har lesetilgang, andre har registreringsadgang og en tredje gruppe har rettingsadgang. Det er kun personer med tjenstlig behov som skal ha tilgang til opplysninger i registeret.

Behandlingsansvarlig

Personopplysningsloven opererer blant annet med begrepet behandlingsansvarlig. For å få samsvar med loven er begrepet *registeransvarlig*, som ble brukt i medlemsregisterforskriften, nå erstattet med begrepet *behandlingsansvarlig*.

Behandlingsansvar innebærer en plikt til å sørge for at bestemmelsene i personopplysningsloven med forskrifter blir fulgt. Kirkemøtet er behandlingsansvarlig for registeret som helhet. Ansvaret ivaretas som utgangspunkt av Kirkerådets direktør. Kirkelig fellesråd er behandlingsansvarlig for den delen av medlemsregisteret det blir gitt tilgang til. I kommuner med bare ett sokn utøver menighetsrådet funksjonene som ellers ligger til kirkelig fellesråd, jf. kirkeloven § 5 andre ledd andre punktum.

Bruk av registeropplysninger

Det er ikke lenger naturlig å operere med lokale versjoner av medlemsregisteret, og forskriften er endret i tråd med dette. Registeropplysninger som det er gitt tilgang til, kan brukes i visse sammenhenger i forbindelse med arbeidet i menigheten. Opplysningene kan ikke brukes til kommersielle formål. Medlemsregisteret brukes også til kontroll mot medlemskap i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke og til utarbeidelse av kirkelig manntall.

Overføring av registeropplysninger til andre registre

Medlemsregisteret og registreringen av kirkebokopplysninger i den nye handlingsmodulen har hjemmel i kirkeloven. Om opplysninger herfra kan brukes til å opprette egne lokale registre, for eksempel dåpsopplæringsregister, konfirmanregister og lignende, må vurderes i hvert enkelt tilfelle og behandles ut i fra personopplysningslovens regler. Når kirkebokopplysninger registreres i et sentralt register, vil departementet anta at det blir mindre aktuelt eventuelt å opprette lokale registre.

Utlevering av registeropplysninger

Når kirkebokopplysninger inntas i medlemsregisteret, er det også behov for å regulere spørsmålet om utlevering av opplysninger om kirkelige handlinger. Som hovedregel vil det bare være den opplysningen angår eller som saken ellers direkte gjelder, som kan kreve opplysninger fra registeret.

Prestens rolle

Kirkebokføreren (normalt soknepresten) har ansvaret for at kirkelige handlinger blir meldt videre til den som ivaretar det daglige ansvaret for medlemsregisteret i det enkelte sokn. Dette omfatter også et ansvar for å følge med på om en planlagt kirkelig

handling av en eller annen grunn ikke skulle bli gjennomført eller bli avlyst i siste liten. Departementet forutsetter at forrettende prest underretter soknepresten i slike tilfeller.

Den manuelle kirkebokføringen vil etter en overgangsperiode opphøre.

Kirkebokføreren vil etter kirkeloven fortsatt ha ansvar for henvendelser om inn- og utmeldinger og meldinger fra foreldre om tilhørighet til Den norske kirke for barn, jf. kirkeloven § 3 nr. 8. Det vil ikke lenger være aktuelt for den som melder seg inn i Den norske kirke, å skrive under i kirkeboken. Kravet om personlig henvendelse ved innmelding vil fortsatt gjelde. Det skal utstedes attest både ved inn- og utmelding. Det vises for øvrig til forskrift 4. januar 2006 nr. 6 om innmelding og utmelding av Den norske kirke.

I utgangspunktet legges det ikke opp til at gamle opplysninger fra kirkebøkene føres inn i det nye systemet. Også etter at den manuelle føringen er avsluttet, vil det være behov for oppslag i kirkebøkene om eldre opplysninger. Kirkebøkene skal oppbevares på kirkekontoret til de avleveres til statsarkivet når siste innføring er 80 år gammel.

Attester mv.

Kirkebokførende prest utsteder attest for inn- og utmelding av Den norske kirke og kan utstede attest for dåp i direkte tilknytning til den kirkelige handlingen. Kirkebokføreren vil også ha et ansvar for å utstede attest ved utskrift av eldre kirkebokopplysninger fram til kirkeboken avleveres til statsarkivet. Når kirkebokføreren eller den som opptre på vegne av kirkebokføreren utsteder attest, skal kirkebokføreren stempel benyttes. Stempel skal for øvrig brukes i forbindelse med vigsel, jf. rundskriv V-5B/2006 *Blanketten "Prøvingsattest/melding om vigsel/vigselbok"*. Kirkebokføreren stempel som alt er i bruk, benyttes. I den grad det må anskaffes nye stempler skal stillingsbetegnelse framgå av stempelet.

Ved utskrift fra medlemsregisteret vil det være den som ivaretar det daglige ansvaret for medlemsregisteret i vedkommende sokn som utsteder attest. Opplysninger som er lagt inn i det elektroniske systemet, kan skrives ut i form av attest før dåp og leveres til dåpsforeldrene i gudstjenesten. Den kirkelige handlingen bekreftes da av presten ved utleveringen av attestutskriften. Kirkebokføreren stempel benyttes ikke på utskrifter fra medlemsregisteret.

Overgangsordning

Kirkerådet vil iverksette elektronisk registrering av kirkebokopplysninger etter en egen plan for utrulling av den nye handlingsmodulen. For å lette innføringen av det nye systemet er det helt nødvendig at den manuelle kirkebokføringen fortsetter en periode. Departementet vil blant annet legge vekt på at kirkebokopplysninger blir sett på som viktig historisk dokumentasjon for ettertiden. I de tilfellene hvor den manuelle kirkebokføringen alt er avvirket som en forsøksordning, forutsetter departementet at langtidsarkivfunksjonaliteten blir ivaretatt innenfor forsøksordningen.

Når den nye handlingsmodulen for elektronisk registrering av kirkebokopplysninger har blitt iverksatt i alle bispedømmer og fungerer tilfredsstillende, vil departementet så

snart som mulig fastsette dato for opphør av den papirbaserte kirkebokføringen.
Departementet vil komme tilbake til dette i et eget rundskriv.

Revidert forskrift

Den reviderte forskriften til Den norske kirkes medlemsregister følger i sin helhet som vedlegg til dette rundskrivet.

Med hilsen -

Ingrid Vad Nilsen (e.f)
ekspedisjonssjef

Kristian Skjeldal
seniorrådgiver

Vedlegg

Forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

Fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 25. februar 2000 med hjemmel i lov av 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 40 fjerde ledd. Endret 6 mars 2001 nr. 403, 9 des 2004 nr. 1598. Sist endret ved vedtak i Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet 21. desember 2011 med ikrafttredelse 1. januar 2012.

Nye bestemmelser er satt i kursiv. I tillegg er enkelte bestemmelser strøket.

§ 1. Det skal føres register over personer som i samsvar med kirkeloven § 3 er medlem av, eller anses å høre inn under Den norske kirke, jf. kirkeloven § 3 nr. 10 (Den norske kirkes medlemsregister).

Opplysninger om personer som blir døpt, konfirmert, vigslet til ekteskap og jordfestet ved prest i Den norske kirke kan inntas i medlemsregisteret, jf. kirkeloven § 37 andre ledd.

Registeret kan deles inn i hensiktsmessige enheter.

§ 2. Medlemsregisteret skal inneholde opplysninger om den registrertes navn, adresse, fødselsnummer, kode for familietilhørighet, kirkelig status (medlem/hørende inn under), dato og sted for dåp eller innmelding, valgkrets og hvilket sokn vedkommende er bosatt i ut fra folkeregisteret.

Registreringen av kirkelige handlinger, jf. § 1 andre ledd, skal omfatte følgende opplysninger:

- a) *dåp: navn og fødselsnummer på den dømte, navn og fødselsnummer på foreldre og navn på faddere, samt dato og sted for dåpen*
- b) *konfirmasjon: navn på, fødselsnummer og dåpsdato for konfirmanten, samt dato og sted for konfirmasjonen*
- c) *vigsel: navn og fødselsnummer for brudefolkene, samt dato og sted for vigselen*
- d) *gravferd: navn på og fødselsnummer for avdøde, dato for dødsfall og dato og sted for jordfestelse (gravferdsseremoni).*

En kirkelig handling skal registreres selv om fødselsnummer mangler. Faddere skal ikke registreres med fødselsnummer. Ved nøddåp skal også dato og sted for stadfestelse av dåpen registreres. Ved dåp av voksne registreres ikke navn og fødselsnummer på foreldre.

§ 3. Medlemsregisteret skal føres elektronisk og gjøres tilgjengelig for departementet, Kirkerådet, biskopene og bispedømmerådene. *De respektive kirkelige fellesråd, menighetsråd og prester i Den norske kirke gis tilgang til registeret eller deler av dette. Det er kun personer med tjenstlig behov som skal ha tilgang til opplysninger.*

§ 4. Kirkemøtet er *behandlingsansvarlig* for Den norske kirkes medlemsregister og administrerer registeret. Kirkelig fellesråd er *behandlingsansvarlig* for den del av medlemsregisteret det blir gitt tilgang til. Ansvar et ivaretas av organets daglige leder dersom ikke annet er avtalt. *Behandlingsansvarlig* plikter å sørge for at bestemmelsene i denne forskriften og regler gitt i og i medhold av lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) med forskrifter blir fulgt.

§ 5. Medlemsregisteret skal legges til grunn ved utarbeidelse av kirkelig manntall.

Medlemsregisteret kan brukes i prestens arbeid, ved innkalling til menighetsmøter, tilbud om kirkelig opplæring eller diakonale tiltak, innsamlingsarbeid, barne- og ungdomsarbeid og i forbindelse med øvrige tiltak for å ivareta de kirkelige organers ansvar etter kirkeloven. Medlemsregisteret må ikke brukes til kommersielle formål.

Medlemsregisteret kan brukes til offentlige myndigheters kontroll etter lov 13. juni 1969 nr.

25 om trudemssamfunn og ymist anna og lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn. Fødselsnummer skal ikke være synlig utenpå postsendinger.

§ 6. *Det kan overføres opplysninger fra medlemsregisteret til øvrige lovlige registre for soknet.*

§ 7. *Registrerte opplysninger om en person kan bare gjøres tilgjengelig for den som er registrert eller som saken ellers direkte gjelder, jf. forvaltningsloven § 2 e). Den norske kirkes valgmanntall kan allikevel legges frem til offentlig gjennomsyn i forbindelse med kirkelige valg.*

Bestemmelsen er ikke til hinder for at Kirkemøtet kan gi forskere tilgang på registeret, jf. forvaltningsloven §§ 13 d og 13 e, og at det kan offentliggjøres statistiske opplysninger basert på registeret.

§ 8. *Medlemsregisteret skal ajourholdes jevnlig på grunnlag av opplysninger fra den som er registrert, Det sentrale folkeregister, Statens kartverks matrikkel og registreringer fra den som har det daglige ansvaret for medlemsregisteret i det enkelte sokn. Den ansvarlige for kirkebokføringen plikter å gi melding til den som ivaretar det daglige ansvaret for medlemsregisteret i vedkommende sokn om dåp, konfirmasjon, vigsel til ekteskap, jordfestelse (gravferdsseremoni) ved prest i Den norske kirke samt inn- og utmeldinger av Den norske kirke.*

§ 9. *Den behandlingsansvarlige skal av eget tiltak rette, slette eller supplere opplysninger som ikke lenger har betydning, er uriktige eller ufullstendige, eller gi melding om dette til Kirkemøtet.*

§ 10. *Den behandlingsansvarlige er ansvarlig for at det iverksettes tiltak for nødvendig datakvalitet og tilgjengelighet for opplysninger fra registeret.*

Det skal gjennomføres tiltak som sikrer at registeret og opplysninger i dette er tilgjengelig når det er behov for dette. Kopier av opplysninger og annet nødvendig materiale skal sikres med tanke på rekonstruksjon av registeret etter tap.

Dersom det skjer et påvist datainnbrudd i anlegget som inneholder eller som kommuniserer med datamaskin som inneholder registeret, skal Datatilsynet umiddelbart underrettes. Datatilsynet skal ha teknisk og overordnet rapport vedrørende innbruddet.

§ 11. *Kirkemøtet fastsetter utfyllende retningslinjer som skal sikre nødvendig datakvalitet og tilgjengelighet for opplysninger fra registeret, og fastsetter nærmere regler og rutiner for ajourhold, kontroll og oppdeling av opplysningene i registeret. Rutinene skal ikke kunne endres eller settes ut av funksjon uten særskilt autorisasjon.*

Kirkemøtets myndighet etter denne forskrift kan delegeres til Kirkerådet.

